Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002315

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-06-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лесів Мар’яна Ігорівна
2. Mariana I. Lesiv

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-1266-9064

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 222

Дата захисту: 18-06-2024

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 5615

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 34.39.39, 76, 76.29.51, 05.11.47

Тема дисертації:

1. Клініко-діагностичні особливості когнітивних порушень у хворих на артеріальну гіпертензію, коморбідну з гіпотиреозом.

2. Clinical and diagnostic features of cognitive impairment in patients with arterial hypertension comorbid with hypothyroidism.

Реферат:

1. Поставлена мета дослідження досягнута шляхом обстеження 140 пацієнтів (40 осіб – з АГ II ст, 40 осіб – з гіпотиреозом, 60 пацієнтів – з поєднаною патологією) та 30 практично здорових осіб, що слугували контрольною групою (КГ) та морфологічного дослідження головного мозку 7-ми щурів із експериментальним гіпотиреозом та 5-ти інтактних щурів. Найбільшою мірою чутливості щодо виявлення КП серед трьох загальноприйнятих шкал (MMSE, MoCA, ACE-R) володіла шкала ACE-R: в I групі чутливість шкали - 77,6% (95% ДІ: 61,6-89,2), в II - 76,7% (95% ДІ: 63,7-86,6), в III групі - 85,0% (95% ДІ: 73,4-92,9), тому шкала ACE-R була обрана для визначення тих доменів, які першочергово страждають у пацієнтів кожної з груп: при артеріальній гіпертензії (АГ) – пам’ять та виконавчі функції, при гіпотиреозі – увага та просторові функції, при поєднанні обох захворювань - зазначені домени. Отримані результати свідчать про наявність амнестичних багатодоменних помірних когнітивних розладів у пацієнтів з АГ, поєднаного з гіптиреозом, а

також при ізольованих АГ та гіпотиреозі. Відсутність депресивного розладу в осіб всіх груп була представлена меншою питомою вагою випадків у порівнянні з КГ (p<0,05): в I групі- 37,5%, в II - 22,3%, в III групі - 18,3%; легкий ступінь депресії виявлено у 52,5%, 62,5% та 53,3%; помірний ступінь - у 10,0%, 15,0%, 28,3% відповідно. Сильний кореляційний зв'язок встановлений між рівнем усередненого офісного САТ за період захворювання в I групі та методикою завчання 10 слів, запропонованої Лурія (r=-0,75; p<0,001), ТМТ-В (r=0,75; p<0,001), що вказувало на вплив рівня компенсації захворювання на порушення пам'яті та виконавчих функцій, у II групі – між рівнем ТТГ та методикою з використання таблиць Шульте (r=0,84; p<0,001), доменом «Просторові здібності» (r=-0,87; p<0,001), що вказувало на порушення уваги та просторових здібностей; в III групі – між рівнем САТ та методикою завчання 10 слів, запропонованої Лурія (r=-0,77; p<0,001), ТМТ-В (r=0,74; p<0,001); між рівнем ТТГ та методикою з використання таблиць Шульте (r=0,80; p<0,001), доменом «Просторові здібності» (r=-0,69; p<0,001), що свідчило на порушення пам'яті, виконавчих функцій, уваги, просторових здібностей. При аналізі показників когнітивних слухових викликаних потенців (КСВП) пацієнтів всіх груп нами виявлена білатеральна просторова зміна амплітудно-часових параметрів компоненту Р300 КСВП. Під впливом запропонованої комплексної терапії із застосуванням фізичної, когнітивної реабілітації та препаратів пірацетаму і холіну альфосцерат у пацієнтів з АГ, поєднаною з гіпотиреозом, відмічали суттєві позитивні зміни когнітивних функцій. Зменшувалися прояви депресії, проте значення шкали Беца у всіх групах після терапії вказували на певний ступінь афективних порушень. Стан фізичного здоров'я пацієнти 3 групи оцінили як задовільне – показник не відрізнявся від КГ (p>0,05). Стан психічного здоров'я пацієнти всіх груп лікування оцінили позитивно: покращення відмічене на 16,3-16,5%, проте в жодній з груп показник ПЗ не відповідав межам КГ. Дані об'єктивної оцінки когнітивних функцій (КСВП) після лікування відповідали динаміці нейропсихологічних шкал. Уперше, ґрунтуючись на результатах комплексного клініко-анамнестичного дослідження, визначені прогностичні чинники виникнення когнітивних порушень у пацієнтів з АГ та гіпотиреозом: проведене дослідження ступеня компенсації АГ за усередненим рівнем АТ та гіпотиреозу - за усередненим рівнем ТТГ за період захворювання. Доповнено дані про невисокий рівень комплаєнтності у пацієнтів з АГ, гіпотиреозом та при поєднанні захворювань. Уперше визначені уражені домени когнітивних функцій у осіб з АГ та гіпотиреозом, виявлено взаємозв'язок з фізичним та психічним компонентами якості життя. Уперше досліджені зміни нейрофізіологічних показників КСВП Р300, виявлені найбільш вразливі ділянки мозку при АГ та гіпотиреозі, співставлено дані нейропсихологічного та нейрофізіологічного методів дослідження когнітивних розладів. Уперше отримано результати морфологічного дослідження головного мозку щурів на ранніх стадіях експериментального гіпотиреозу; визначено значне ураження зубчастої звивини, CA1 поля гіпокампу та незначні прояви морфологічних змін префронтальної ділянки. Доповнено дані щодо морфологічних змін при гіпотиреозі в експерименті: нейро-гліальна патологія відбувається паралельно із судинними порушеннями. Уперше обґрунтовано схему лікування когнітивних порушень у пацієнтів з артеріальною гіпертензією та гіпотиреозом із застосуванням на фоні фізичного та когнітивного тренування пірацетаму і холіну альфосцерат. Ключові слова: когнітивні порушення, артеріальна гіпертензія, гіпотиреоз, щитоподібна залоза, нейропсихологічне тестування, якість життя, когнітивні викликані потенціали, морфологічні зміни, лікування. Галузь-Медицина.

2. The aim of the study was achieved by examining 140 patients and 30 healthy individuals who made a control group (CG) and morphological examination of the brains of 7 rats with experimental hypothyroidism and 5 intact rats. The ACE-R scale had the highest degree of sensitivity for the detection of cognitive disorders among the three commonly used scales (MMSE, MoCA, ACE-R): in group I, the sensitivity of the scale was 77.6% (95% CI: 61.6-89.2), in group II – 76.7% (95% CI: 63.7-86.6), in group III – 85.0% (95%; CI: 73.4-92.9), so the ACE-R scale was chosen to determine those domains that are primarily affected in patients of each group: with hypertension – memory and executive functions, with hypothyroidism – attention and spatial functions, with a combination of both diseases – the indicated domains. The results obtained show the presence of amnestic multidomain moderate cognitive impairment in patients with hypertension combined with hypothyroidism, as well as in isolated hypertension and hypothyroidism. A strong correlation was established between the level of average office SBP during the period of disease in group I and the method of memorising 10 words proposed by Luria (r=-0.75;

p<0.001), TMT-B (r=0.75; p<0.001), which indicated the influence of the level of compensation for the disease on memory and executive functions, in group II – between TSH level and the method of using Schulte tables (r=0.84; p<0.001), the domain “Spatial abilities” (r=-0.87; p<0.001), which indicated a violation of attention and spatial abilities; in group III – between the level of SBP and the method of memorising 10 words proposed by Luria (r=-0.77; p<0.001), TMT -B (r=0.74; p<0.001); between the TSH level and the methodology of using Schulte tables (r=0.80; p<0.001), the domain “Spatial abilities” (r=-0.69; p<0.001), which indicated impaired memory, executive functions, attention, and spatial abilities. When analysing the cognitive auditory evoked potentials (CAEPs) of patients of all groups, we found a bilateral spatial change in the amplitude and time parameters of the P300 component of the CAEPs. The light-optical examination of qualitative morphological changes revealed the sequence and severity of disorders: the most pronounced dystrophic changes with vacuolation of structures occurred in the dentate gyrus; in the hippocampus itself, the CA1 field was the most vulnerable; lateralisation of hippocampal morphological changes with left-sided dominance was detected; minor morphological changes were revealed in the anterofrontal cortex. Under the influence of the proposed complex therapy with the use of physical, cognitive rehabilitation and piracetam and choline alfoscerate in patients with hypertension combined with hypothyroidism, significant positive changes in cognitive functions were noted. For the first time, based on the results of a comprehensive clinical and anamnestic study, prognostic factors for the occurrence of cognitive impairment in patients with hypertension and hypothyroidism were identified: the degree of compensation of hypertension by the average level of blood pressure and hypothyroidism by the average level of TSH during the disease period was studied. Data on the low level of compliance in patients with hypertension, hypothyroidism and in case of combination of diseases were supplemented. For the first time, the affected domains of cognitive functions in patients with hypertension and hypothyroidism were identified, and the relationship with the physical and mental components of quality of life was revealed. For the first time, changes in neurophysiological parameters of CAEPs P300 were studied, the most vulnerable brain areas in hypertension and hypothyroidism were identified, and the data from neuropsychological and neurophysiological methods of studying cognitive disorders were compared. For the first time, the results of a morphological study of the rat brain in the early stages of experimental hypothyroidism were obtained; significant damage to the dentate gyrus, CA1 field of the hippocampus and minor manifestations of morphological changes in the prefrontal area were identified. The data on morphological changes in hypothyroidism in the experiment have been supplemented: neuro-glial pathology occurs in parallel with vascular disorders. For the first time, a treatment regimen for cognitive impairment in patients with arterial hypertension and hypothyroidism using piracetam and choline alfoscerate against the background of physical and cognitive training was substantiated. Key words: cognitive impairment, arterial hypertension, hypothyroidism, thyroid gland, neuropsychological testing, quality of life, cognitive evoked potentials, morphological changes, treatment. Branch-Medicine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- 1. Гриб ВА, Лесів МІ, Дорошенко ОО, Коваль МВ, Максимчук ЛТ. Когнітивно-мнестичні функції у хворих на гіпертонічну хворобу, коморбідну з гіпотиреозом. Прикарпатський вісник НТШ. 2017; 7(43):56-61. https://pvntsh.nung.edu.ua/index.php/pulse/article/view/528/517
- 2. Лесів МІ. Когнітивні функції у хворих на гіпертонічну хворобу та гіпотиреоз з ретроспективною оцінкою контролю компенсації захворювання. Український неврологічний журнал. 2019;2-3:40-4. DOI:

https://doi.org/10.30978/UNJ2019-2-40
- 3. Lesiv MI. Cognitive Function in Patients Suffering from Hypertension and Hypothyroidism with retrospective Evaluation of the Control of Disease Compensation. Medicine perspective. 2020;25(1):51-8. DOI: http://doi.org/10.26641/2307-0404.2020.1.200398
- 4. Lesiv MI, Grub VA. Comparative psychometric analysis of cognitive functions in patients with hypertensive disease and hypothyroidism. Wiadomosci Lekarski. 2021;XXIV10(1):2439. DOI:10.36740/WLek202110114
- 5. Lesiv M, Yurakh O. State of the hippocampus and frontal brain in rats with experimental hypothyroidism. Архів клінічної медицини. 2023; 1 (29): 26-30. DOI: https://doi.org/10.21802/acm.2023.1.16
- 6. Лесів МІ, Грицюк ТД. Клініко-нейрофізіологічні паралелі когнітивних функцій у хворих на гіпертонічну хворобу, поєднану з гіпотиреозом; корекція когнітивних розладів. Український медичний часопис. 2024;1(159):1-5. DOI:10.32471 umj.1680-3051.160.250550

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0115U007142 0121U109419

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гриб Вікторія Анатоліївна

2. Viktoriia A. Hryb

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6111-7921

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Насонова Тетяна Іванівна

2. Tetiana I. Nasonova

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5632-2127

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міщенко Тамара Сергіївна

2. Tamara S. Mishchenko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.15, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4086-890

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скрипник Надія Василівна

2. Nadiia V. Skrypnyk

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.14

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1294-7042

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федоров Сергій Валерійович
2. Serhii V. Fedorov

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2202-4279

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Вакалюк Ігор Петрович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Вакалюк Ігор Петрович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Кулинич Галія Богданівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Тетяна Анатоліївна